

VSEBINA

PREDGOVOR	9
1. UVOD: OPREDELITEV JEZIKA	11
<i>Jezik kot kulturna, ne pa biološko podedovana funkcija. Nesmiselnost medmetnih in onomatopejskih teorij o izvoru govora. Opredelitev jezika. Psihofizična osnova govora. Koncepti in jezik. Ali je misel mogoča brez jezika? Okrajšave in prenosi govornega procesa. Univerzalnost jezika.</i>	
2. ELEMENTI GOVORA	27
<i>Glasovi v resnici niso elementi govora. Besede in pomenonosni deli besed (korenski elementi, slovnični elementi). Vrste besed. Beseda kot formalna, ne pa funkcijska enota. Dejanski obstoj besede v psihološkem smislu. Stavek. Kognitivni, volitivni in čustveni vidiki govora. Čutenjske note besed.</i>	
3. GLASOVI V JEZIKU	43
<i>Ogromno število možnih glasov. Organi artikulacije in njihov delež pri proizvodnji glasov govora: pljuča, glasilke, nos, usta in deli ust. Artikulacija samoglasnikov. Kako in kje artikuliramo soglasnike. Glasovne navade jezika. »Vrednosti« glasov. Glasovni vzorci.</i>	
4. OBLIKA V JEZIKU: SLOVNIČNI PROCESI	55
<i>Formalni procesi v nasprotju s slovničnimi funkcijami. Križanje obeh perspektiv. Šest glavnih vrst slovničnih procesov. Besedno zaporedje kot metoda. Zlaganje korenskih elementov. Dodajanje</i>	

angleščini. Slabitev sklonskih elementov. Tendenca k stalnemu položaju v stavku. Razvojna težnja v smeri nespremenljive besede.

8. JEZIK KOT ZGODOVINSKI PRODUKT:
GLASOVNI ZAKON..... 157
Vzporednice v razvojnih težnjah sorodnih jezikov. Glasovni zakon, kot ga ponazarja zgodovina določenih angleških in nemških samoglasnikov in soglasnikov. Sistematičnost glasovnega zakona. Glasovni premiki brez uničenja glasovnega vzorca. Težave z razlaganjem narave glasovnih razvojnih tokov. Samoglasniška sprememba v angleščini in nemščini. Oblikoslovni vpliv na glasovno spreminjanje. Izravnave po analogiji kot kompenzacija za nepravilnosti, do katerih privedejo glasovni zakoni. Nove oblikoslovne značilnosti, ki izvirajo iz glasovnega spreminjanja.
9. KAKO JEZIKI VPLIVAJO DRUG NA DRUGEGA... 177
Jezikovni vplivi, ki izvirajo iz kulturnih stikov. Izposojanje besed. Upiranja izposojanju. Glasovne modifikacije izposojenih besed. Glasovni navzkrižni vplivi med sosednjimi jeziki. Oblikoslovna izposojanja. Oblikoslovne podobnosti kot sledi sorodstvenih odnosov.
10. JEZIK, RASA, KULTURA..... 191
Naivno nagibanje k prepričanju o skladnosti med jezikovnimi, rasnimi in kulturnimi skupinami. Rasa in jezik se ne ujemata nujno. Kulturne in jezikovne meje niso istovetne. Sovpadanja med jezikovnimi in kulturnimi mejami iz zgodovinskih, ne pa notranjih psiholoških vzrokov. Jezik v nobenem globokem smislu ne »odraža« kulture.
11. JEZIK IN KNJIŽEVNOST..... 203
Jezik kot gradivo ali sredstvo književnosti. Književnost se lahko giblje na posplošeni jezikovni ravnini ali pa je neločljiva od posebnih jezikovnih okoliščin. Jezik kot kolektivna umetnost. Estetske prednosti ali omejitve nujne v vsakem jeziku. Pogojenost sloga z notranjimi značilnostmi jezika. Pogojenost prozodije z glasovno dinamiko jezika.

STVARNO KAZALO 213

Martina Ožbot

VIVACE CON SPIRITO: EDWARD SAPIR
IN NJEGOVO RAZISKOVANJE JEZIKA 227

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA EDWARDA SAPIRJA 243

OPOMBE PREVAJALKE 245